

§ 177

Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2017

HEL 2017-013629 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2017.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Merkitessään tiedoksi vuoden 2017 ympäristöraportin, kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikennesuunnittelu tutkii mahdollisuuden sujuvoittaa liikennettä ja liikennevalo-ohjausta liikkumisen määrä eri vuorokauden aikoina huomioiden. Tällä mahdollistetaan sujuva liikenne, eikä seisoteta liikennettä turhaan liikennevaloissa päästöjä aiheuttamassa. (Arja Karhuvaara)

Käsittely

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kolme toivomuspontta:

Valtuutettu Arja Karhuvaara ehdotti valtuutettu Mia Nygårdin kannattamana seuraavat toivomusponnet:

Merkitessään tiedoksi vuoden 2017 ympäristöraportin, kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikennesuunnittelu tutkii mahdollisuuden sujuvoittaa liikennettä ja liikennevalo-ohjausta liikkumisen määrä eri vuorokauden aikoina huomioiden. Tällä mahdollistetaan sujuva liikenne, eikä seisoteta liikennettä turhaan liikennevaloissa päästöjä aiheuttamassa.

Merkitessään tiedoksi 2017 ympäristöraportin, kaupunginvaltuusto edellyttää, että ympäristötoimiala selvittää mahdollisuuden tehostaa yhteistyötä kaupungissa toimivien yritysten kanssa roskakorien lisäämis-, sijoittamis- ja tyhjentämiskuluissa. Yksi tällainen tapa voisi olla mainostilan maksuton salliminen näissä "kummiroskiksissa".

Merkitessään vuoden 2017 ympäristöraportin tiedoksi, kaupunginvaltuusto edellyttää, että rakennusvalvonta selvittää mahdollisuuden tehostaa asuinalueilla sijaitsevien poistoilmapiuhalti-

mien ja lauhduttimien äänen vaimennusehtoja. Tehostettu ilmanvaihto aiheuttaa nykyisellään meluhaittaa asuintiloihin aiempaa tekniikkaa enemmän.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysjärjestys

Toivomusponsien hyväksymisestä äänestettiin erikseen.

1 äänestys

Valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottama toivomusponsi 1 JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Merkitessään tiedoksi vuoden 2017 ympäristöraportin, kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikennesuunnittelu tutkii mahdollisuuden sujuvoittaa liikennettä ja liikennevalo-ohjausta liikkumisen määrää eri vuorokauden aikoina huomioiden. Tällä mahdollistetaan sujuva liikenne, eikä seisoteta liikennettä turhaan liikennevaloissa päästöjä aiheuttamassa.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 50

Alviina Alametsä, Ted Apter, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jörn Donner, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Mia Nygård, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Byoma Tamrakar, Sampo Terho, Kimmo Tiilikainen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari

Ei-äännet: 1

Osmo Soininvaara

Tyhjä: 31

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Sandra Hagman, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Moha-

med, Elina Moisio, Björn Månsson, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 3

Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Paavo Väyrynen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottaman toivomusponnen.

2 äänestys

Valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottama toivomusponsi 2 JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Merkitessään tiedoksi 2017 ympäristöraportin, kaupunginvaltuusto edellyttää, että ympäristötoimiala selvittää mahdollisuuden tehostaa yhteistyötä kaupungissa toimivien yritysten kanssa roskakorien lisäämis-, sijoittamis- ja tyhjentämiskuluissa. Yksi tällainen tapa voisi olla mainostilan maksuton salliminen näissä ”kummiroskiksissa”.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 40

Ted Apter, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jörn Donner, Mika Ebeling, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Mirita Saxberg, Ilkka Taipale, Byoma Tamrakar, Sampo Terho, Kimmo Tiilikainen, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari

Tyhjä: 44

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Sandra Hagman, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Matti Parpala, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 1
Paavo Väyrynen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottaman toivomuspontta.

3 äänestys

Valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottama toivomusponsi 3 JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Merkitessään vuoden 2017 ympäristöraportin tiedoksi, kaupunginvaltuusto edellyttää, että rakennusvalvonta selvittää mahdollisuuden tehostaa asuinalueilla sijaitsevien poistoilmapuhaltimien ja lauhduttimien äänen vaimennusehtoja. Tehostettu ilmanvaihto aiheuttaa nykyisellään meluhaittaa asuintiloihin aiempaa tekniikkaa enemmän.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 18

Alviina Alametsä, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Jussi Niinistö, Mia Nygård, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Sampo Terho, Kimmo Tiilikainen, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 65

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Jörn Donner, Tuula Haatainen, Sandra Hagman, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Dennis Pasterstein, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Byoma Tamrakar, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 2
Sami Muttilainen, Paavo Väyrynen

13.06.2018

Asia/10

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdotaman toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Johanna Af Hällström, ympäristötaloussuunnittelija, puhelin: 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöraportti 2017
- 2 Miljörapport 2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin ympäristöasioiden huomioon ottamista ohjaavat kaupunginvaltuuston hyväksymät kaupunkistrategia ja ympäristöpolitiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvio-ohjeet. Kaupungilla on lisäksi useita ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmia, jotka toimivat osaltaan kaupungin ympäristöjohtamisen toteuttajina. Toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen ympäristötyö tukee kaupungin ympäristöjohtamista.

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupunkikonsernin yhteinen asiakirja, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön sekä kaupungin ympäristöpolitiikan toteutumista. Jatkossa ympäristöraportissa raportoidaan myös päästövähennysohjelman edistymistä. Toimialojen ja liikelaitosten vastaukset ja ympäristötilinpitotiedot julkaistaan avoimena datana ja koko raportti tullaan julkaisemaan osoitteessa www.hel.fi/ymparistoraportti. Ympäristöpalveluiden kokoamaan ja toimittamaan raporttiin ovat tuottaneet tietoja kaupungin toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt.

Seuraavassa joitakin keskeisiä poimintoja ympäristöraportista:

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingissä toteutetaan modernia ilmastovastuuta. Tavoitteena on vähentää päästöjä 60 prosenttia vuoteen 2030 ja olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Hiilineut-

raali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman laatiminen käynnistyi loka-kuussa ja sen valmistelua ohjaa syksyllä perustettu kaupunkitasoinen päästövähennystyöryhmä. Helmikuuhun 2018 mennessä järjestettiin kahdeksan tilaisuutta. Työpajoihin kutsuttiin yritysten edustajia, kuntalaisia ja kansalaisjärjestöjä. Lisäksi ohjelman luonnos oli avoimesti kaikkien saatavilla ja kommentoitavissa osoitteessa www.stadinilmas-to.fi. Rakentamisen ja liikenteen päästövähennyspotentiaalista teetettiin ulkopuoliset arvioinnit. Lisäksi rakennusten osalta merkittävimmistä toimenpiteistä teetettiin alustavat taloudellisten vaikutusten arvioinnit.

Kaupungin ilmastotyöryhmä laati vuoden 2017 alussa esityksen Helsingin ilmastomuutokseen sopeutumisen linjauksiksi 2017–2025. Linjauksissa esitellään sopeutumisvisio eli millainen on ilmastokestävä Helsinki 2050, jota avataan neljän teemaan avulla: varautuminen, integrointi, kehittäminen sekä kokonaistaloudellisuus ja liiketoimintamahdollisuudet.

Helsingin kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt olivat noin 24 prosenttia alemmat kuin vuonna 1990. Helsingin vuoden 2020 kokonaispäästötavoite (-30 %) saavutetaan, mikäli kokonaispäästöt putoavat 6 prosenttia nykyisestä. Tälle tasolle lähes päästäisiin, mikäli kaukolämmön päästöt palaisivat vuoden 2015 tasolle.

Smart & Clean -säätio käynnisti kahdeksan kokonaisvaltaista muutostekoa, joita toteutetaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä, yli kaupunki- ja sektorirajojen. HAQT Helsinki Air Quality Testbed -projektissa Helsinkiin luotiin vuoden aikana maailman ensimmäinen koko kaupungin kattava ilmanlaadun sensoriverkko, joka melkein kolminkertaisti mittauspisteet. BioSata-hankkeessa taas vaihdetaan kaikki pääkaupunkiseudun bussit ja Staran työkoneet käyttämään jäte- ja tähdepohjaisia biopolttoaineita vuoteen 2020 mennessä.

Helsingin ilmanlaatu on parantunut viimeisten vuosikymmenien sekä vuosien aikana ja on kansainvälisesti vertaillen hyvää. EU:n ilmanlaatu-direktiivin terveysperusteinen typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy kuitenkin yhä paikoitellen keskustan katukuiluissa. Syynä ovat liikenteen, etenkin dieselkaluston, pakokaasupäästöt. Vuoden 2017 alusta astui voimaan kaupungin uusi ilmansuojelusuunnitelma. Toimenpiteillä pyritään vähentämään liikenteen typpidioksidipäästöjä niin, että raja-arvon alle päästään mahdollisimman pian.

Ympäristömelu vaikuttaa vahvasti elinympäristön laatuun ja yleiseen viihtyvyyteen. Suurin meluhaittojen aiheuttaja Helsingissä on tieliikenne. Vuonna 2017 valmistuneen meluselvityksen mukaan 37 prosenttia helsinkiläisistä asuu alueilla, joilla tieliikenteen aiheuttama melutaso ylittää päiväaikaan ohjearvotason 55 dB. Uusi meluntorjunnan toiminta-

suunnitelma 2018–2022 valmistui ja olennaista siinä on meluhaittojen ennaltaehkäisy, jota tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Melutasoja alennetaan puolestaan melua vaimentavilla päällysteillä, alentamalla nopeusrajoituksia ja vähentämällä nastarenkaiden käyttöä.

Kaupunkipyöräpalvelu laajeni edellisvuoteen nähden kolminkertaiseksi ja vakiinnutti paikkansa osana kaupunkiliikkumista. Kaupunkipyörät ovat kansainvälisesti vertaillen Helsingissä erittäin suosittuja: yksittäisiä pyörämatkoja tehtiin kaudella 2017 peräti 1,6 miljoonaa. Erityisen vilkasta pyörien käyttö on ollut metroasemien läheisyydessä ja työmatkaliikenteen huipputunteina.

Helsingin ja Turun toisen yhteisen Itämeri-toimenpideohjelman 2014–2018 visio on puhdas, tuottava ja yhteinen Itämeri. Ohjelman 75 toimenpiteestä oli käynnissä vuoden lopussa yli 40, ja viisi oli valmistunut. Erityisesti roskaantumiseen, hulevesiin ja vedenalaisen melun selvittämiseen liittyvät toimet ovat vauhdittuneet. Ympäristöministeriön kärkihankerahoituksella alkoi Espoon kanssa yhteinen kaksivuotinen Kaupunkivesistöt kuntoon -hanke, jossa on tavoitteena vähentää ravinteiden ja haitta-aineiden kuormitusta Itämereen parantamalla hulevesien laatua. Hankkeessa pilotoidaan biohiileen ja juurakkoon perustuvaa käsittelyä hulevesien puhdistamiseen. Menetelmän avulla voidaan myös vähentää kuormitusta, hallita tulvahuippuja sekä vahinkotilanteissa päästöjen leviämistä.

Helsingin luonnonsuojeluohjelman 2015–2024 toteuttaminen jatkui. Korkeasaarenluodon ja Kivinokan vanhan metsän luonnonsuojelualueille laadittiin rauhoitusesitys sekä hoito- ja käyttösuunnitelma. Kivinokan vanha metsä annettiin syntymäpäivälahjaksi Suomelle ”Luontolahjani 100-vuotiaalle” -kampanjassa.

Merkittävimpiä kaupungin hoitamia pilaantuneen maaperän kunnostuskohteita olivat asumiskäyttöön muutettavat Kalasataman ja Jätkäsaa- ren projektialueet. Yleisten alueiden työmailla hyötykäytettiin pilaantu- mattomia kaivumaita ja kiviainesta 1 110 292 tonnia. Hyötykäytön ansiosta säästyi noin 6,8 miljoonaa euroa ja 360 000 litraa polttoainetta ja päästöt vähenivät 900 000 kgCO₂e. Eniten massoja hyötykäytettiin Länsisataman projektialueella.

Maaliskuussa 2018 valmistui Ilmatieteenlaitoksen kanssa tehty ilmasto- riskien arviointiraportti, jonka mukaan keskeisimpiä riskejä ovat rankka- sateen aiheuttamat hulevesitulvat, vesistötulvat, liukkaus, äärimmäiset ja poikkeavat talviolosuhteet, pimeyden aiheuttamat kaamosoireet, hel- leaallot, kuivuus ja Itämeren rehevöityminen. Arviointi vastaa myös Compact of Mayors -ilmastoaloitteen vaatimukseen.

Kevennetty Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä on osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi kaupungin toiminnassa. Järjestelmä on käytössä tai rakenteilla kolmella toimialalla tai niiden osassa, kaupunginkansliassa, kahdessa liikelaitoksessa, Korkeasaaren eläintarhassa sekä 12 tytäryhteisössä. Organisaatiomuutoksen myötä Ekokompassi-toimintaa pyritään kehittämään ja yhtenäistämään kohti toimialakohtaisia ympäristöjärjestelmiä. Kaupunkiorganisaatiossa toimii tällä hetkellä 731 koulutettua ekotukihenkilöä. Myös useissa tytäryhteisöissä toimii koulutettuja ekotukihenkilöitä. Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän Ilmastokumppanit-verkostossa on mukana jo yli 60 suurta yritystä ja tukijäsentä, jotka hillitsevät ilmastonmuutosta yhteistyössä kaupungin kanssa.

Kaupunginkanslian kaupunkitutkimus ja tilastot -yksikkö tutki helsinkiläisten ja vantaalaisten ympäristöasenteita vuonna 2017. Myönteisyys on asenteiden tasolla vahvaa. Noin 80 prosenttia painottaisi enemmän ympäristöä kuin talouskasvua, jos nämä joutuvat vastakkain ja lähes yhtä moni katsoo, että ympäristönsuojelu ja talouskasvu ovat mahdollisia myös samanaikaisesti. Osuus on kasvanut edellisestä kyselystä ja erityisesti nuoret uskovat ympäristönsuojelun ja talouskasvun yhtäaikaistuuteen.

Helsingin kaupungin ympäristökulut, poistot mukaan lukien, olivat yhteensä 89 miljoonaa euroa (2,1 % kaupungin toimintakuluista). Suurimmat kuluerät kaupungille olivat alueiden puhtaanapidon ja jätehuollon (24 %), ilmastonuojelun (20 %) sekä ilmasto- ja ympäristöystävällisen liikkumisen edistämisen (17 %) aiheuttamat kulut. Ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 145 miljoonaa euroa (23,5 % kaupungin käyttöomaisuusinvestoinneista). Ympäristötuotot olivat 11,5 miljoonaa euroa (1,0 % kaupungin toimintatuotoista).

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Johanna Af Hällström, ympäristötaloussuunnittelija, puhelin: 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöraportti 2017
- 2 Miljörapport 2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F10680001200062637
Alv.nro
F102012566

13.06.2018

Asia/10

Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Kaupunkiympäristölautakunta
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.05.2018 § 374

HEL 2017-013629 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2017.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Johanna Af Hällström, ympäristötaloussuunnittelija, puhelin: 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi